

Ghidul educației Ghidul educației

PREFAȚĂ

Această broșură face parte dintr-o serie dorită de mine și îngrijită în cadrul biroului pentru politicile Multietnicității și intenționează să se propună ca un instrument util, în special pentru familiile străine din orașul nostru care trăiesc la Roma și se află în situația de înfrunța problematici legate de studiu, cu obiectivul de a însoți copiii, tinerii și familiile lor pe planeta «educației».

Dorim să exprimăm, înainte de toate, conceptul de valoare al educației pe care, ca administratori ai unui oraș ca Roma, o considerăm a fi nu numai o obligație, ci un drept pentru toți cei care trăiesc în orașul nostru, fie ei cetățeni autohtoni, oaspeți sau imigranți.

Acest text ilustrează pe scurt legea italiană privind studiile care însoțește copiii de la grădiniță până la universitate și se îngrijește și de acei adulți cărora le-a fost negat dreptul la educație în țara lor de origine sau în țara noastră, din cele mai diferite motive.

Din fericire, chiar fiind încă foarte carentă legislația în ceea ce privește obținerea permiselor de ședere și a cetățeniei, totuși este garantată posibilitatea, chiar este recomandată frecvența în școli, gratuită până la vârsta obligatorie, tuturor tinerilor prezenți în orașul nostru.

Pe lângă aceasta, în acest moment particular în care numărul străinilor de vârstă școlară este în creștere ca urmare a legii reîntregirii, este important să le dăm lor posibilitatea de a-și încheia studiile și de a fi inserați în clase în mod adecvat vârstei și nivelului de studii atins în țara lor de origine.

Acest vademecum arată și posibilitatea de trimitere în lumea muncii pe care educația însăși o permite, deasemenea posibilitatea și modalitatea de înscriere la Centrele de angajare. Finalitatea care se propune este aceea de a-i face conștienți pe tineri și pe familiile lor de drepturile pe care le au, de obligațiile lor, de legile pe care societatea italiană le-a stabilit pentru a proteja dreptul la educație, ca mijloc de a obține autonomia și siguranța în țara de primire.

Sunt conținute informații privind convențiile internaționale care reglementează recunoașterea titlurilor de studiu obținute deja în țara de origine și reglementarea pentru eventualele cursuri de completare și de formare. Pentru a încheia parcursul care-i duce pe tineri de la lumea școlii la cea a muncii, sunt prezentate informații și asupra profesiilor reglementate în Italia și oficiile competente pentru recunoașterea titlurilor profesionale obținute în țările Uniunii Europene, în sensul directivelor CE. Ne dorim ca acest instrument simplu să arate cum instituțiile, profesorii, structurile școlare sunt pregătite să primească oaspeții străini pentru formarea și exprimarea identității lor și pentru a facilita inserarea lor, făcându-i să se simtă incluși în societatea în care trăiesc.

Franca Eckert Coen

Delegata Primarului pentru politicile Multietnicității

SISTEMUL ȘCOLAR ITALIAN

Cum se schimbă școala - Reforma Moratti

Sistemul școlar italian s-a schimbat în mod substanțial după intrarea în vigoare a Legii nr. 53/2003, mai bine cunoscută ca «legea Moratti».

Pentru completa realizare a reformei au fost prevăzute diferite etape.

Înainte de toate, se schimbă durata școlii obligatorii: legea 53/2003 prevede frecvența obligatorie timp de cel **puțin 12 ani sau, oricum, până la vârsta de 18 ani** sau până la obținerea unei calificări profesionale.

Trecerea la sistemul pe credite, prevederea unei multitudini de parcursuri de educație și formare capabile să ajute atitudinile și alegerile de viață ale tinerilor și oferirea unui suport elevului la trecerea de la studiu la lumea muncii, reprezintă numai câteva dintre noutățile cele mai semnificative introduse de reformă.

Grădinița

Noul sistem de învățământ a introdus și grădinița care precede școala, pentru copiii care împlinesc trei ani până în data de 30 aprilie a anului școlar de referință. Acest parcurs cu durata de trei ani nu face parte din ciclul școlar și nu este obligatoriu. În această fază nu există obligația înscrierii copiilor, acesta reprezentând mai curând o oportunitate în plus pentru părinți și copii.

Adevăratul drept-obligație la studiu începe de la școala primară și în cadrul acesteia vor fi primele elemente de educație egale pentru toți copiii, atât pentru cei care provin din grădiniță, cât și pentru cei care acced prima dată la școală.

Înscrierea la grădiniță are loc în mod normal în luna ianuarie a anului de referință, în orice caz primăriile prin autonomia lor determină termenele precise în care se fac înscrierile.

Primul ciclu de educație (8 ani)

Școala primară (5 ani) - Școala secundară de gradul întâi (3 ani)

Primul ciclu de educație este constituit din școala primară și din școala secundară de gradul întâi, cu o durată totală de opt ani. Acest prim ciclu este obligatoriu și gratuit.

Au obligația să se înscrie la școala primară copiii care împlinesc vârsta de șase ani până pe 31 august a anului în curs. Termenul până la care trebuie făcută înscrierea este stabilit prin circulația Ministrului Educației și Cercetării și în general este până pe data de 31 ianuarie a anului de referință.

Școala primară, cu durata de cinci ani, este împărțită într-un prim an și în două perioade didactice cu durata de 2 ani.

Părintele care își înscrie propriul fiu la școala primară va trebui să facă cerere prin intermediul unui formular special la instituția școlară aleasă, indicând, pe lângă datele personale ale sale și ale elevului și unele preferințe. De exemplu, studierea sau nu a religiei catolice de către propriul copil, dacă intenționează sau nu să beneficieze de serviciul de cantină, de cel de transport școlar, sau de serviciile pre-post/școală.

Părinții, în acord cu proprii fii, au și posibilitatea să aleagă totalul orelor cu frecvență săptămânală. În ceea ce privește școala primară, trebuie să fie garantat un minim de 30 de ore și se ajunge până la maximum 40 de ore de frecvență săptămânală.

Trecerea la **școala secundară de gradul întâi** se va aface automat, fără a trebui susținut examenul de Stat și fără a trebui să se facă o nouă înscriere atunci când elevul continuă cursurile în aceeași instituție școlară. Va trebui prezentată o cerere specială de înscriere în cazul în care elevul schimbă școala.

Școala secundară de gradul întâi are o durată

www.stranieriinitalia.it 47

de trei ani și încheie primul ciclu de învățământ. Este împărțită într-o perioadă didactică de doi ani și un al treilea an. Numărul minim de ore garantate pentru frecvența săptămânală este de 27 ore.

În acest punct, după opt ani de școală, pentru a trece la al doilea ciclu de studii, care reprezintă și un nivel superior de educație, elevul va trebui să susțină examenul de Stat.

Ciclul al doilea

După depășirea examenului de Stat, se accedează la al doilea ciclu, pentru care sunt prevăzute taxe de înscriere.

În mod normal se trece la al doilea ciclu de studii la vârsta de 14 ani. Acest moment reprezintă și prima alegere importantă în viața școlară a copiilor, având în vedere că înainte de a intra în ciclul al doilea, vor trebui să aleagă între sistemul liceului și cel al instrucției și formării profesionale.

Liceele, cu durata de cinci ani, se desfășoară pe două perioade de câte doi ani și al cincilea și ultimul care va servi pentru completarea și aprofundarea studiilor efectuate și pentru orientarea spre studiile universitare.

Parcursurile liceale se împart pe opt tipuri: liceul clasic, liceul de științe, liceul de limbi și liceul de științe umane, liceul economic (profil instituțional), liceul tehnic (profil Mecanic și mecatronic, Electric și electronic, Informatică și comunicații, Chimie și materiale, Producții biologice și biotehnologice alimentare, Construcții, mediu și teritoriu, Logistică și transporturi, Tehnologii textile și ale îmbrăcăminte), liceul artistic (profilul Arte figurative, Arhitectură design ambient, Audovizual multimedia scenografie) și în final liceul muzical și de coregrafie (secția Muzicală, Coregrafie). Sistemul de instrucție și **de formare profesională**, în schimb, are durata de patru ani (cu posibilitatea de a urma al cincilea an facultativ). Ambele alege-

ri, sistemul liceal și cel al instrucției și formării profesionale, se încheie cu un al doilea examen de Stat, a cărui depășire va fi necesară pentru accesul la universitate.

Atât programele liceelor, cât și cele ale școlilor de instrucție și formare profesională sunt structurate în așa fel încât să poată permite elevului trecerea de la un profil la altul, de asemenea de a trece de la sistemul liceal la cel de instrucție și formare profesională și viceversa.

Posibilitatea de a schimba profilul este asigurată de noul sistem de evaluare, prin introducerea debitelor formative și a creditelor școlare.

Debitul formativ este atribuit elevului care ajunge la finalul anului școlar cu una sau mai multe insuficiențe pe care consideră însă că le poate recupera. În acest fel, elevul va putea fi promovat în clasa succesivă cu o suficiență virtuală și cu angajamentul de a recupera materia, în caz contrar va fi respins. Cu scopul depășirii acestui parcurs «paralel», școlile organizează cursuri de recuperare.

Pentru elevii care au depășit standardele cerute prin participare - și individuală și de grup - la proiecte și activități de completare opționale ale școlii sunt prevăzute așa-numitele **credite școlare**. Creditul obținut de student pe timpul anului va putea fi evaluat în puncte traductibile, într-o a doua fază, în note.

Creditele obținute astfel certificate pot fi valorizate fie pentru o eventuală schimbare de profil, fie pentru reluarea studiilor eventual întrerupte.

O altă noutate introdusă de reformă este și diversificarea orelor și a programei de studiu în cursuri obligatorii și facultative. De fapt, cursul de studii este împărțit în activități și lecții obligatorii pentru toți elevii, activități și lecții obligatorii de profil și activități obligatorii la alegerea elevului (în sensul că este obligatoriu un anumit total de credite, dar este posibilă alegerea materiei de studiu).

Cum am mai spus mai sus, atât la finalul cur-

surilor liceale, cât și al celor de formare, va fi necesară depășirea unui examen de Stat, pentru a avea acces la un nivel superior de studii, cel universitar.

ÎNSCRIEREA LA ȘCOALĂ A STRĂINULUI

Dreptul la educație este garantat cetățeanul străin cu ședere regulată în Italia în aceleași condiții cu cetățeanul italian.

Dreptul la educație școlară a minorilor străini

Străinii minori prezenți pe teritoriul italian au dreptul la educație, indiferent de regularitatea șederii lor, în formele și modurile prevăzute pentru cetățenii italieni. Obligația școlară, integrată în conceptul de drept-obligație la educație și la formare (așa cum este prevăzut și de legea 53/03) se referă și la minorii care au vârsta între 15 și 18 ani, indiferent de regularitatea șederii lor în Italia, așadar și pentru acești elevi înscrierea la școală se va putea face în orice moment al anului școlar.

Totuși înscrierea școlară a minorului prezent neregular în Italia nu aduce cu sine sub nicio formă regularizarea situației de ședere, nici a minorului nici, cu atât mai puțin, a părintelui.

Lipsa documentelor, nu scutește instituția școlară de la obligația de înscriere a minorului străin. Pe lângă aceasta, legat de aceștia există o adevărată obligație pentru operatorii școlari de a nu denunța situația de neregularitate a elevilor străini.

Articolul 45 din DPR nr. 394/1999 prevede în special modalitățile și criteriile de referință pentru înscrierea în școli ale minorilor străini prezenți pe teritoriul italian.

Înscrierea elevului străin în clasele școlii poate avea loc în orice moment al anului și deci chiar și atunci când anul școlar a început.

Când străinul minor nu este în posesia docu-

metelor cu datele personale, unul dintre părinți sau cine este responsabil pentru minor declară, pe propria răspundere, datele personale ale minorului. În acest caz, înscrierea la școală are loc cu rezerve, dar acest lucru nu prejudiciază urmarea și eliberarea titlurilor de încheiere a cursurilor de studiu.

În lipsa unor verificări care să dea un rezultat negativ asupra identității subiectului, titlul de studiu final se eliberează cu datele de identificare obținute în momentul înscrierii.

Inserarea elevilor în clase

În privința criteriilor la care trebuie să facă referire corpul profesoral pentru a proceda la identificarea clasei de inserare a elevului, legea indică în mod prioritar criteriul vârstei elevului. Corpul profesoral poate în orice caz să facă referire și la alte cerințe și elemente diferite, cum ar fi:

- regulamentele de studii din țara de proveniență a elevului;
- verificarea competențelor, abilităților și a nivelurilor de pregătire;
- cursul de studiu eventual urmat de către elev în țara de proveniență;
- titlul de studiu eventual deținut de către elev sau certificatul de frecvență a anului în curs.

Fiecare din aceste documente trebuie traduse în limba italiană, titlul de studiu, în schimb, trebuie să fie însoțit de o «declarație de valoare» eliberată de autoritățile diplomatice din țara care a eliberat titlul.

Vaccinările

Înscrierea minorilor străini se acceptă și în lipsa certificării medicale legate de vaccinările efectuate. Documentul care atestă vaccinările obligatorii efectuate elevului străin și în propria țară de origine trebuie traduse în italiană. Când minorul nu are certificat, școala va proceda oricum la înscriere, avizând însă Asl-ul competent.

Mediatorul cultural

Pentru ca dreptul la educație să fie efectiv și pentru a favoriza integrarea minorilor străini, legea prevede ca Statul, Regiunile și Instituțiile locale să se activeze pentru a promova și favoriza inițiativele îndreptate spre primirea, inserarea în contextul social italian, dar și spre protejarea culturii și limbii de origine.

Corpul profesoral formulează propuneri în funcție de repartizarea elevilor străini, preferând prezența în clase a mai multor elevi străini proveniți din aceeași țară, în așa fel încât să faciliteze munca mediatorilor culturali în învățarea limbii italiene și în activitățile îndreptate spre învățarea culturii țării de proveniență a elevilor.

DREPTUL LA EDUCAȚIE PENTRU ADULȚI

Dreptul la studiu le este recunoscut și cetățenilor străini adulți.

În particular, legea 286/98 prevede expres că instituțiile școlare, în cadrul unei programări teritoriale a intervențiilor, și pe bază de convenții cu Regiunile și Instituțiile locale, promovează primirea străinilor adulți cu ședere regulată prin intermediul activării a diferite activități inerente studiului și schimbului intercultural.

Aceste activități îndeplinesc anumite nevoi și/sau lipsuri în materie școlară pe care le pot avea străinii adulți care sunt rezidenți în Italia.

O primă necesitate, pentru mulți străini este aceea de a învăța limba italiană. În acest scop, multe centre școlare activează cursuri de alfabetizare care de obicei se articulează pe mai multe niveluri (de bază, intermediar, avansat). Bineînțeles străinul va fi inserat la nivelul care corespunde gradului de cunoaștere a limbii italiene, după o verificare preliminară. În acest fel vor putea să obțină “licența elementară”.

Străinii adulți care doresc să obțină “licența

medie” în Italia, trebuie să facă cerere de admitere la directorul instituției școlare, specificând datele lor personale, studiile efectuate și situația lucrativă. În aceste cazuri este cerută o bună cunoaștere a limbii italiene și posesia unui permis de ședere regulat.

Cei care au frecventat deja școala obligatorie și doresc să urmeze alte studii pentru a obține diploma școlii medii superioare, pot să se înscrie direct la cursurile de învățământ superioare.

O altă problemă care se întâlnește în rândul cetățenilor străini imigrați în Italia este și un parcurs de studiu adeseori urmat pe jumătate, iată de ce multe instituții școlare pun la dispoziție cursuri de completare a studiilor frecventate în țările de proveniență ale străinilor.

În general, punerea în aplicare a proiectului de educație permanentă a adulților a fost încredințată Centrelor Teritoriale Permanente pentru educarea adulților (Ctp) care sunt distribuite pe tot teritoriul național și au funcția de a centraliza cererea de educație și formare a adulților.

UNIVERSITATEA

Studentii străini în Italia

Articolul 39 din Textul Unic pentru imigrație prevede accesul la universitățile italiene străinilor cu ședere regulată în aceleași condiții cu cetățenii italieni. Este necesar să fi studiat în total 12 ani. Îi revine oricum fiecărei universități competența de a evalua conformitatea titlurilor pentru înscriere. Cererea de înscriere se prezintă direct la facultatea aleasă și se anexează toată documentația, a cărei listă este prezentă pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe (www.esteri.it). Actuala lege în materie de imigrație, Bossi-Fini, confirmă egalitatea dintre studenții străini și cei italieni în privința accesului la universități și a dreptului de studiu, dar reglementul său de aplicare pune limite puternice:

de la programarea anuală a vizelor de intrare și a permiselor de ședere pe motiv de studiu, la nesiguranța reînnoirii anuale a acestor permise, la cerințele economice pentru intrarea în țara noastră, la dificilul mecanism de recunoaștere a titlurilor obținute în străinătate, la chestiunile legate de asistența medicală și la accesul străinilor la dreptul de a studia.

Procedura birocratică

Iată la ce trebuie să fie pregătit un student rezident în străinătate care intenționează să studieze în Italia.

În primul rând trebuie să se adreseze ambasadei italiene din țara sa pentru eliberarea vizei pentru studiu. Numărul de vize acordat este stabilit pe baza disponibilității posturilor fiecărei universități. Până pe 31 decembrie a fiecărui an, fiecare universitate comunică numărul de locuri rezervate cetățenilor străini Ministerului Afacerilor Externe care, pe baza acestei comunicări, în perioada care ține din martie până în aprilie, adoptă un decret interministerial prin care va determina numărul de vize de intrare și corelativ al permiselor de ședere pe motive de studiu.

Imediat după emiterea decretului, cetățeanul străin interesat să se înscrie în universitățile italiene va putea face cerere de preînscrisoare la Universitatea aleasă, pe lângă consulatul italian din propria țară de origine. După încheierea fazei de preînscrisoare (procedură pe care o execută Consulatul) va fi nevoie să se procedeze la eliberarea vizei pentru studiu.

În acest scop, străinul va trebui să prezinte o cerere specială, fotografie tip pașaport, document de călătorie în curs de valabilitate, dovada disponibilității în Italia a mijloacelor de întreținere, declarație legată de disponibilitatea în Italia a unei locuințe adecvate, de asemenea a sumei necesare pentru repatriere, eventual demonstrabilă și prin prezentarea unui bilet de avion de întoarcere, acoperirea asigurativă pentru îngrijiri medicale și internări în spitale, de-

monstrabilă prin intermediul poliței asigurative, în lipsa acordurilor între țara de origine și Italia în materie medicală.

Cerințele economice

Accesul la Universitate este permis numai celor care demonstrează că dispun de mijloace de subzistență suficiente pentru toată durata șederii și pentru reîntoarcerea în țara de origine. Este nevoie de a avea la dispoziție peste 350 euro pentru fiecare lună din durata permisului de ședere. Pentru că viza are valabilitate numai un an, studentul trebuie să demonstreze că are la dispoziție cca. 4.500 de euro. Pentru cine nu are la dispoziție asemenea disponibilitate economică există posibilitatea de a primi garanții economice din partea instituțiilor italiene, înscrise în registrul Președinției Consiliului, care să prevadă în statutul lor acordarea burselor de studii. Și dacă până cu puțin timp în urmă garanția economică putea să fie oferită și de o persoană fizică, acum această posibilitate nu mai există.

De obicei viza pentru motive de studiu se eliberează la finalul lunii august din anul de referință. Studentul străin va trebui neapărat să fie în Italia în primele zile ale lui septembrie pentru a începe procedurile de înmatriculare în universitățile italiene.

Odată intrat în Italia studentul are obligația să ceară, în opt zile de la propria intrare, permisul de ședere care-l va însoți numai pentru prima fază a înmatriculării la facultatea aleasă și care în mod normal este valabil până la finele lui decembrie.

Pentru a se înmatricula, studentul va trebui, înainte de toate, să depășească cu rezultat pozitiv examenul de italiană care se desfășoară pe lângă fiecare facultate în primele zile ale lui septembrie. Pentru înscrierea în facultăți cu număr închis (de ex. Facultatea de Medicină) studentul va trebui să depășească și un test de admitere.

După trecerea examenului de italiană și even-

tual al celui de admitere și după îndeplinirea procedurilor de înscriere, studentul străin va putea obține un permis de ședere cu durată anuală. Acest permis este reînnoibil pe toată durata cursului de studiu, în prezența îndeplinirii anumitor cerințe. De fapt legea prevede reînnoirea numai dacă studentul a promovat o verificare în primul an și două verificări în anii următori de facultate și oricum să nu fie înscris după al treilea an în afara cursului (cu excepția cazurilor de forță majoră). În lipsa acestor cerințe, permisul de ședere nu va putea fi reînnoit.

Se mai amintește, pe lângă aceasta, că permisul de ședere eliberat pentru motive de studiu permite munca pentru un număr anual de 1054 ore și este convertibil, în cotele prevăzute de decretul-fluxuri.

Aici este însă o noutate importantă: studenții care-și iau diploma în Italia, vor putea să-și convertească permisul de ședere (în prezența cerințelor solicitate) în orice moment al anului, așadar și dacă decretul-fluxuri nu ar fi emanat încă, sau cotele s-ar fi terminat. În acest caz, cotele decretului-fluxuri din anul succesiv vor fi reduse cu numărul de cote folosite pentru conversii.

Abilitarea pentru exercitarea profesiei

Străinul rezident în străinătate care a obținut diploma de licență la o Universitate italiană poate cere o viză de intrare și un permis de ședere temporar cu scopul de a putea susține examenele de abilitare pentru exercițiul profesional. Trecerea examenului, în același timp îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute de lege, permit înscrierea în registrele profesionale.

Înscrierea are loc în cadrul cotelor, iar șederea regulată în Italia de cel puțin 5 ani constituie titlu de prioritate față de alți cetățeni străini.

Beneficii și burse de studii

Textul Unic pentru imigrație prevede egalita-

tea de tratament între studenții italieni și străini în materie de contribuții pentru susținerea studentului. Aceste contribuții constau în acordarea de burse de studiu, locuințe sau contribuții la chirie, bonuri de masă etc. Materia de recunoaștere și de acordare a beneficiilor a fost cerută Regiunilor, care împreună cu universitățile, în autonomia lor, pot prevedea și alte beneficii, cum ar fi acordarea de premii pentru lucrări de diplomă, susținere pentru studiu și perfecționare în străinătate, burse de colaborare etc..

RECUNOAȘTEREA TITLURILOR DE STUDIU

Titlurile academice obținute în străinătate nu au valoare legală în Italia, așadar cetățeanul străin care a obținut titluri sau calificări în alte țări ale Uniunii Europene, sau în țări din afara UE, vor trebui neapărat să facă recunoașterea propriilor titluri de studii, dacă doresc să exercite aceeași profesie în Italia.

Regulamentul de aplicare nr. 394/99 indică diferite modalități de recunoașterea a titlurilor de studiu. În special este prevăzută **recunoașterea cu scopul continuării studiilor** (recunoașterea academică), **cu scopul exercitării profesiei în Italia** (recunoașterea profesională) și **pentru recunoașterea profesiilor sanitare**.

Recunoașterea titlurilor cu scopul continuării studiilor

Competența pentru recunoașterea titlurilor de studii cu scopul continuării lor este atribuită universităților. În aceste cazuri trebuie prezentată o cerere specială la rectoratul universității aalese, completată cu documentația care dovedește gradul de educație și eventualul titlu obținut în țara de origine. Documentele ce trebuie anexate sunt: diploma obținută în străinătate în original, certificatele examenelor susținute și programa de studiu urmată, declarația de va-

loare a propriului titlu de studiu, totul tradus și legalizat corespunzător.

Declarația de valoare a propriului titlu de studiu atestă validitatea titlului, durata studiilor efectuate pentru a obține acea diplomă, facultatea la care dă acces; trebuie să fie cerută preliminar autorităților consulare italiene din propria țară de origine.

Fiecare universitate, după propria hotărâre, poate ulterior cere studentului documente pentru completare.

În marea parte a cazurilor, Universitatea confirmă unele examene și procedează la înscrierea studentului la Facultatea competentă pentru completarea studiilor.

Recunoașterea cu scopul exercitării profesiei în Italia

Pentru obținerea recunoașterii unui titlu profesional cu scopul exercitării profesiei în Italia, este necesar să se facă o cerere în acest sens la ministerul competent sau la alt institut predispus de lege (**vezi tabelul pag. 84**) completată de documentația necesară: diploma obținută în străinătate tradusă în italiană, lista examenelor susținute și eventualele experiențe lucrative. În cazul în care nu s-a făcut echivalarea completă între programele de studiu (cea italiană și cea străină), profesioniștilor le este cerută depășirea unei măsuri compensative, constând dintr-un stagiu sau dintr-o probă aptitudinală. În aceste cazuri recunoașterea titlului profesional permite înscrierea în diferite registre și exercitarea profesiilor, în limitele și modalitățile prevăzute de Textul Unic și deci de decretul-fluxuri.

Aceeași procedură este prevăzută și pentru **titlurile obținute de către cetățenii Uniunii Europene. Pentru exercitarea profesiilor pentru care nu există registre profesionale sau alt tip de reglementare, nu este necesar să se facă recunoașterea diplomelor și/sau a titlurilor de studiu.**

De fapt, adoptând normativa europeană în

materie, Statele Membre au obligația de a elimina orice obstacol la exercitarea profesiei și prmițând deci libera circulație a profesioniștilor.

Profesiunile sanitare

Pentru recunoașterea titlurilor de studiu sanitare și pentru abilitarea exercitării profesiunilor sanitare este competent ministerul Sănătății.

Sunt profesii sanitare activitățile de prevenire, diagnostic, îngrijire și reabilitare. Pentru exercitarea acestor activități este solicitat un titlu specific abilitant.

În materie medicală, recunoașterea titlului constituie condiția indispensabilă pentru exercitarea profesiei respective. În acest sens, străinul interesat va trebui să prezinte cerere pentru recunoașterea titlului (personal sau prin intermediul unui reprezentant dotat cu o delegație în aceste sens). Recunoașterea poate fi cerută atât dacă străinul este rezident în străinătate, cât și dacă este deja rezident în Italia.

Străinul care este rezident în străinătate va trebui să depună cererea respectivă prin intermediul reprezentanței diplomatice din propria țară de origine sau prin intermediul persoanei delegate în acest sens. În ambele cazuri, cererea de recunoaștere a titlului va trebui prezentată Ministerului Sănătății. Și străinul cu ședere regulată în Italia va putea face cerere de recunoaștere a propriului titlu, direct sau prin intermediul propriului angajator.

Documentele ce trebuie anexate cererii de recunoaștere sunt:

- titlul de studii specific pentru activitatea solicitată;
- eventual titlu de abilitare necesar pentru exercitarea activității;
- copia programei de studii și certificarea examenelor susținute;
- certificarea înscrierii în registrul din propria țară de origine (eventual);
- declarație de valoare;

- atestat privind în existența unor impedimente de tip penal sau profesional pentru activitatea care se intenționează să se desfășoare.

n.b. Toate documentele redactate într-o limbă străină vor trebui să fie traduse și legalizate

Cererii va trebui să i se anexeze și un document de identitate a solicitantului și eventuala delegație (atunci când cererea nu este prezentată direct de cel interesat).

Unele Regiuni (Calabria, Lazio, Umbria, Campania, Liguria, Veneto, Emilia Romagna, Lombardia, Valle d'Aosta) și provinciile autonome Trento și Bolzano se ocupă autonom de procesarea cererilor de recunoașterii titlurilor de infirmier și tehnician sanitar de radiologie medicală obținute în țările extracomunitare. Așadar, cei care intenționează să lucreze în aceste Regiuni, trebuie să trimită cererile prezentând documentele Oficiilor Regionale și Provinciale competente.

sau detașați - la transformările industriale și la evoluția sistemelor de producție.

Formarea continuă se desfășoară în firmă sau pe lângă instituții de formare. Cursurile nu exclud prezența cetățenilor italieni. De fapt, dacă aruncăm o privire asupra destinatarilor cursurilor de formare profesională pe site-ul ministerului Politicilor Sociale și Welfare, îi găsim și pe străini. «Extracomunitarii» (așa sunt numiți), apar într-o categorie în compania «purătorilor de handicap, foști deținuți, toxicodependenți, emarginați». Însă este scris și «La inițiativele de formare profesională pot fi admiși și străini, oaspeți pe motive de muncă sau de formare, în cadrul acordurilor internaționale și conform legilor în vigoare».

Școlile de formare profesională, în general, cer declarația de valoare a celor doisprezece ani de școlarizare globală.

Centrele de Angajare

Dacă locul de muncă nu mai apare? Nu mai rămâne decât ultima soluție, a înscrierii în Centrele de Angajare instituite la nivel provincial. În acest sens, este suficientă traducerea în italiană a propriului titlu de studiu, certificat de tribunalul din oraș. Pentru a putea fi înscrisi ca șomeri în posesia diplomei de școală superioară, este necesar să fi studiat în total 12 ani. În unele țări (mai ales în țările Americii Latine) ciclul de studii global este de 11 ani: este posibil în acest caz să vă înscrieți la o școală superioară și să vă încheiați ciclul de studii. Acest lucru convine atât pentru înscrierea la Centrul de Angajare, cât și în eventualitatea continuării studiilor. Titlul de studii, tradus și certificat, are doar valoare declarativă. Așadar, angajatorul poate să ceară recunoașterea lui. Traducerea poate fi efectuată atât de către un traducător autorizat înscris în registrul traducătorilor, cât și de către o persoană străină, sau italiană expertă în limba străină de tradus.

De posibilitățile de muncă pentru străini în

LUMEA MUNCH

Primi pași pentru a intra în lumea muncii. Cursurile de formare profesională

Să presupunem că studentul străin nu are încă o profesie și vrea să acceadă la cursurile de formare profesională organizate de către Regiunile italiene. Formarea profesională este tot mai strategică pentru lumea productivă, întrucât se subordonează cererii. Fondul Social European cofinanțează, împreună cu Regiunile și Provinciile, cursuri de formare organizate de centrele publice de formare profesională, de către instituții private convenționate și de către firme. Cursurile sunt organizate la toate nivelurile: post-școală obligatorie, post-diplomă și diplomă universitară, post licență (cursuri și master). Sunt aproape întotdeauna gratuite. Fondul Social European stimulează și «formarea continuă», înțelegând ca o adecvare a lucrătorilor - în special a celor amenințați de șomaj, în integrare

Italia se ocupă și Ministerul pentru Politici Sociale și Welfare: revine Direcției Generale pentru Imigrație coordonarea politicilor pentru integrarea socială a străinilor imigranți și a inițiativelor îndreptate spre combaterea rasismului. Printre alte lucruri, DGI are competență în domeniul resurselor pentru politici migratorii,

coordonează inițiativele legate de fluxurile migratorii pentru motive de muncă, susține cooperarea internațională pentru activitățile de prevenire și de studiu a urgențelor sociale și ocupaționale și este promotorul inițiativelor legate de fluxurile migratorii pentru motive de muncă.

**R
O
M
Â
N
Ă**

